

Podmíněné zastavení trestního stíhání

„Okolnosti případu“ představují takové skutečnosti, které se nevztahují k osobě obviněného jako pachatele trestného činu, ale charakterizují spáchaný trestný čin samotný a jeho společenskou škodlivost. Tyto okolnosti mohou být vyjádřeny zejména konkrétním způsobem provedení trestného činu, jeho následky, mírou zavinění obviněného, jeho pohnutkou, prostředím a situací, za nichž k činu došlo, apod. Při úvaze o tom, zda určitá okolnost nevylučuje podmíněné zastavení trestního stíhání, se nelze omezit jen na izolované hodnocení této okolnosti, ale je třeba zabývat se jí v souvislosti se všemi ostatními okolnostmi charakterizujícími skutek a osobu obviněného, aniž by byly některé z nich zdůrazňovány na úkor jiných.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 1571/2011, ze dne 11.1.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání k dovolání nejvyššího státního zástupce podanému v neprospěch obviněného M. M., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 8. 2011, sp. zn. 5 To 256/2011, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 9 T 40/2011, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 8. 2011, sp. zn. 5 To 256/2011, a usnesení Městského soudu v Brně ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. 9 T 40/2011, zrušují. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se současně zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Městskému soudu v Brně příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Městský soud v Brně usnesením ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. 9 T 40/2011, podle § 307 odst. 1 tr. ř. za použití § 231 odst. 1 tr. ř. podmíněně zastavil trestní stíhání obviněného M. M. (dále převážně jen „obviněný“) pro skutek spočívající v tom, že

„dne 6. 11. 2010 v 16,00 hod. v B. jako řidič vlastního osobního automobilu Škoda Fabia, při jízdě po vozovce spojovací komunikace od ulice P. ke třídě G. na křižovatce s touto komunikací nerespektoval dopravní značku „P-4 Dej přednost v jízdě“ a vjel přímo do jízdny dráhy v pravém jízdny pruhu po hlavní silnici z jeho levé strany jedoucímu vozidlu Ford Escort, řízenému B. P., v důsledku čehož došlo k prudkému nárazu do levého boku vozidla Škoda přední částí vozidla Ford, které bylo odhozeno nárazem doleva a po přejetí samostatného drážního tělesa narazilo do kovového zábradlí; při uvedené dopravní nehodě utrpěli ve vozidle Ford B. P., zlomeninu 7. - 10. žebra vpravo v oblouku, zlomeninu 2. - 4. žebra vlevo vpředu, oboustranné drobné zhmoždění plic a výpotek a drobný průnik vzduchu do pravého hrudního vaku, což si vyžádalo úvodní hospitalizaci do 15. 11. 2010 a následné léčení po dobu asi 6-ti týdnů, přičemž se ze soudně lékařského hlediska jedná o zranění lehké, a jeho spolujezdkyně Y. P., utrpěla zlomeninu hrudní kosti s posunem úlomku, zlomeninu 4. - 9. žebra v zadní až střední čáře podpažní a drobný průnik vzduchu do levého i pravého hrudního vaku, což si vyžádalo úvodní hospitalizaci do 15. 11. 2010 a následné léčení po dobu asi 6-ti týdnů, přičemž se ze soudně lékařského hlediska jedná o zranění lehké“.

Podle § 307 odst. 2 tr. ř. soud současně stanovil zkušební dobu v trvání dvaceti měsíců.

V této souvislosti je třeba zmínit, že uvedené usnesení nebylo ze strany soudu prvního stupně rozhodnutím prvním. Poté, co státní zástupce podal na obviněného návrh na potrestání, totiž soud vydal dne 21. 4. 2011 trestní příkaz, jímž uznal obviněného vinným shora popsáním skutkem, který (ve shodě se státním zástupcem) právně kvalifikoval jako přečin ublížení na zdraví podle § 148 odst. 1 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), a uložil mu za něj podle § 148 odst. 1 trestního zákoníku s přihlédnutím k § 314e odst. 2 písm. a) tr. ř. jednak trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu osmnácti měsíců, jednak podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu patnácti měsíců.

Jelikož proti tomuto trestnímu příkazu obviněný podal odpor, trestní příkaz se tím zrušil a samosoudce měl (v zásadě) ve věci nařídit hlavní líčení (srov. § 314g odst. 2 tr. ř. a rozhodnutí č. [34/1995](#) Sb. rozh. trest., zároveň však i tento požadavek modifikující rozhodnutí č. [5/1999](#) Sb. rozh. trest.). To však neučinil, naopak pověřil Probační a mediační službu České republiky, středisko B., zjištěním podmínek pro případný postup podle § 307 odst. 1 tr. ř., a následně vydaným usnesením trestní stíhání obviněného, jak bylo shora uvedeno, podmíněně zastavil.

Proti tomuto usnesení podal státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně stížnost, kterou Krajský soud v Brně usnesením ze dne 24. 8. 2011, sp. zn. 5 To 256/2011, podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

S rozhodnutím soudu druhého stupně nesouhlasil ani nejvyšší státní zástupce (dále příp. i „dovolatel“) a podal v neprospěch obviněného dovolání, v němž uplatnil dovolací důvody uvedené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. f) a l) tr. ř.

Dovolatel vyslovil se závěry soudů nižších stupňů nesouhlas. V podrobnostech uvedl, že jakkoliv v dané věci lze s ohledem na právní kvalifikaci jednání obviněného zvažovat postup podle § 307 odst. 1 tr. ř., pro jeho definitivní aplikaci je nutné naplnit všechny podstatné podmínky stanovené zákonem a dále je třeba učinit adekvátní rozhodnutí, což se nestalo. Zdůraznil, že žádný orgán činný v trestním řízení neudělil obviněnému řádné a úplné poučení podle § 307 tr. ř. o obsahu a významu podmíněného zastavení trestního stíhání a nevyžádal si od něj kvalifikovaný souhlas podle § 307 odst. 1 tr. ř. Odkázal přitom na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 4 Tz 84/2003, podle něhož postup podle § 307 odst. 1 tr. ř. vyžaduje, aby souhlas obviněného byl učiněn způsobem nevzbuzujícím pochybnosti, musí být jednoznačný, výslovný a nemůže být ničím podmiňován, nemůže být odvolán a poté znovu udělen. V posuzované věci však soudy obou stupňů souhlas obviněného dovozovaly pouze z jeho konkludentního jednání. Nejvyšší státní zástupce dále poukázal na způsob, jakým soudy vyhodnotily obsah výpovědi obviněného v přípravném řízení dne 29. 3. 2011 spočívající v jeho doznání. Obviněný totiž svoji vinu doznal velmi obecně, skutkové okolnosti však neakceptoval, odmítl plnou odpovědnost za následky nehody, jeho vyjádření tudíž nelze za doznání považovat.

Následně se dovolatel zabýval další podmínkou obsaženou v ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř., a to náhradou škody. Namítl, že orgány činné v trestním řízení nezjišťovaly, zda obviněný skutečně u pojišťovny nahlásil škodnou událost a poskytl jí veškerou součinnost. Poukazoval na to, že dopravní nehodou byla způsobena také škoda na zdraví poškozeným B. a Y. P. a v důsledku toho možnost uplatnění nároku na odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, resp. nároku na náhradu věcných nákladů léčení, na lékové doplatky a poplatky za ošetření a léky, náklady na přepravní náklady na ošetření a zpět apod., a rovněž zdravotní pojišťovně jmenovaných poškozených (konkrétně Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky). Obviněný však s těmito poškozenými

řešil dohodou pouze odškodnění jejich psychické újmy. Jelikož po nehodě byly ošetřeny spolujezdkyně obviněného M. M. a N. M., mohl vzniknout zdravotní pojišťovně těchto poškozených (v tomto případě Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky). Konečně nelze přehlédnout ani to, že vznikla také škoda (poškozením zábradlí) Statutárnímu městu B., Městské části B.

Nakonec dovolatel poukázal i na ustanovení § 307 odst. 3 tr. ř., podle něhož obviněnému, který uzavřel s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody, se v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil. Soud prvního stupně však tuto povinnost nesplnil a obviněnému neuložil povinnost škodu nahradit, ačkoliv obviněný sjednal s poškozenými B. a Y. P. dohodu o náhradě škody, jež měla být uhrazena ve čtyřech splátkách.

Z těchto důvodů nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit s ohledem na ustanovení § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř., podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil obě napadená rozhodnutí, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu, a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Pokud by Nejvyšší soud shledal, že v posuzované věci je nutno rozhodnout jiným způsobem, vyjádřil i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.].

K podanému dovolání nejvyššího státního zástupce se ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř. vyjádřil obviněný prostřednictvím obhájce Mgr. Lukáše Trojana. Uvedl v něm, že ze spisového materiálu je zřejmé, že v průběhu trestního řízení nepochybně dal souhlas s postupem podle § 307 tr. ř., když z vlastní iniciativy vyvolal jednání s poškozeným a dobrovolně a aktivně se účastnil mediace. Zmínil rovněž, že z jeho jednotlivých podání ve spise založených jednoznačně vyplývá, jaký byl jeho záměr, přičemž samotná skutečnost, že podání nebyla výslovně označena jako „souhlas“ s podmíněným zastavením trestního stíhání, nemůže mít vliv na posouzení obsahu těchto podání. Ke svému doznání obviněný uvedl, že nepopíral, že se trestného činu dopustil, že nepopíral ani zavinění dopravní nehody, pouze si všechno nepamatoval. Pokud se pouze okrajově vyjadřoval k případným možným menším následkům nehody, rozhodně tím nesvaloval vinu na poškozeného. Je proto přesvědčen, že jeho vyjádření jako osoby obviněné lze považovat za doznání pro účely postupu podle § 307 tr. ř.

K námitkám nejvyššího státního zástupce vztahujícím se k náhradě škody (příp. k učinění jiných potřebných opatření k její náhradě) obviněný konstatoval, že veškeré škody vzniklé při dopravní nehodě poškozeným na zdraví i na jejich majetku bude likvidovat z titulu jeho povinného ručení UNIQUA Pojišťovna, a. s., a že touto pojišťovnou bude uhrazena i škoda způsobená na majetku Statutárního města B. (pojišťovna si prý od tohoto poškozeného již vyžádala potřebné podklady). V této souvislosti zdůraznil, že ve smyslu § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. (a nad jeho rámeček) splnil hned dvě ze tří alternativně stanovených podmínek, když jednak nahlásil škodnou událost jmenované pojišťovně a zároveň uzavřel s poškozenými dohodu o náhradě psychické újmy s poškozenými. Současně se pozastavil nad tím, že nejvyšší státní zástupce zahrnul do podaného dovolání náklady na ošetření M. M. a N. M. (a s tím související nároky jejich zdravotní pojišťovny), když jejich zranění a jejich následná ošetření nejsou součástí stíhaného skutku.

Obviněný připomenul, že institut podmíněného zastavení trestního stíhání má v první řadě sloužit k urovnání nastalých konfliktů mezi pachatelem trestného činu a poškozenými, a vyslovil názor, že v tomto případě byl jednoznačně tento účel splněn. Poukázal rovněž na to, že již samotné zdravotní následky dopravní nehody (přišel o slezinu, měl rozdrčenou pánev, poškozené plíce a srdce) a s tím související zhoršená finanční situace rodiny (má priznaný pouze částečný invalidní důchod) jsou dostatečným potrestáním za jeho zcela výjimečnou řidičskou nedbalost.

V závěru svého vyjádření obviněný vyjádřil přesvědčení, dovolání podané nejvyšším státním

zástupcem v jeho neprospěch je zcela neopodstatněné, a navrhl, aby je Nejvyšší soud podle § 265j tr. ř. zamítl jako nedůvodné; současně vyjádřil souhlas s projednáním dovolání v neveřejném zasedání podle § 265r tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že v této trestní věci je dovolání přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. f) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), a splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vyjádřených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda vznesené námitky naplňují v něm uplatněné dovolací důvody. Podle § 265b odst. 1 tr. ř. totiž lze dovolání podat, jen je-li tu některý z důvodů uvedených v písm. a) až l) tohoto ustanovení, pokud není dán důvod dovolání podle § 265h odst. 2 tr. ř. (uložení trestu odnětí svobody na doživotí), přičemž podle § 265f odst. 1 tr. ř. je třeba v dovolání (mimo jiné) vymezit i důvod dovolání s odkazem na ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l), příp. odst. 2 tr. ř.

Jak již bylo shora uvedeno, nejvyšší státní zástupce uplatnil dva dovolací důvody. Na základě prvního z nich podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Nejvyšší státní zástupce tento dovolací důvod uplatnil v jeho druhé alternativě, když uvedl, že v předcházejícím řízení byl dán dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. Tento důvod dovolání spočívá v tom, že bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí.

V posuzované věci je konkrétním dovolacím důvodem nejvyšším státním zástupcem namítaná nesprávnost rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání obviněného podle § 307 odst. 1 tr. ř.

Jelikož Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroků napadeného rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

S nejvyšším státním zástupcem je třeba souhlasit již v tom, že žádný z orgánů dosud činných v trestním řízení obviněného řádně a bezesbytku nepoučil, zejména pak o obsahu a významu podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 tr. ř. Na č. 1. 5 a 6 spisu sice je založeno poučení, které obviněnému (tehdy v postavení podezřelého) policejní orgán dal, to se však vůbec nevztahuje k citovanému ustanovení. Přitom podle § 33 odst. 5 tr. ř. platí, že všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny vždy obviněného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění. Z toho je třeba dovozovat, že poučení o smyslu, účelu, obsahu, významu a podmínkách podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 a násl. tr. ř. měl obviněnému dát nejpozději soud prvního stupně před vydáním takového usnesení.

Nejvyšší soud ovšem musel dovolateli přisvědčit i ve většině jeho dalších argumentů. Před jejich rozvedením je ale třeba zmínit alespoň ta zákonná ustanovení, která mají pro přezkumnou činnost Nejvyššího soudu zásadní význam.

Podle § 307 odst. 1 tr. ř. (ve znění účinném v době rozhodování obou soudů nižších instancí, tedy i se zřetelem k novele provedené s účinností od 1. 7. 2011 zákonem č. [181/2011](#) Sb.) může v řízení o

trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže

a) obviněný se k činu doznal,

b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,

c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání,

a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 307 odst. 3 tr. ř. obviněnému, který uzavřel s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody nebo dohodu o vydání bezdůvodného obohacení, se v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil, nebo aby v této době bezdůvodné obohacení vydal.

Z formulace prvního z citovaných zákonných ustanovení vyplývá, že stanovené podmínky musí být splněny kumulativně (samozřejmě za předpokladu, že to v tom kterém případě přichází v úvahu, tedy např. náhrada škody obviněným, pokud byla činem způsobena, nebo vydání bezdůvodného obohacení obviněným, pokud bylo činem získáno).

První z uvedených zákonných podmínek byla nepochybně splněna (to ostatně nejvyšší státní zástupce ani nezpochyboval), neboť přečin ublížení na zdraví podle § 148 odst. 1 je trestným činem vymezeným v ustanovení § 307 odst. 1 tr. ř.

Druhou z těchto podmínek je souhlas obviněného s podmíněným zastavením trestního stíhání. Takový souhlas musí být učiněn způsobem, který nevzbuzuje pochybnosti (uplatní se obecná ustanovení o náležitostech podání - srov. § 59 odst. 1 tr. ř.), to znamená, že musí být jednoznačný, výslovný, naopak nemůže být ničím podmiňován (srov. shora citované rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 4 Tz 84/2003). Tak tomu ovšem v dané věci nebylo (alespoň v trestním spise se výslovný souhlas obviněného s postupem podle § 307 tr. ř. nenachází) a tak soudy obou stupňů dovozovaly předpokládaný souhlas obviněného s podmíněným zastavením trestního stíhání pouze z jeho konkludentního počínání (při jednání s orgány probační a mediační služby). Správnosti a zákonnosti takového postupu ovšem Nejvyšší soud nemohl přisvědčit.

Třetí zákonnou podmínkou pro postup podle § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. je, že obviněný se k činu doznal. Po obsahové stránce se musí doznání vztahovat na celý skutek, na všechny jeho skutkové okolnosti naplňující zákonné znaky stíhaného činu, stejně jako na všechny znaky jeho skutkové podstaty a musí být podporováno i ostatními důkazy. Nestálo by tedy, pokud by se obviněný doznal ke skutkovým okolnostem, ale (skutkově) popřel zavinění (ať už by se vyžadovalo úmyslné, nebo by postačovalo nedbalostní).

Nejvyšší státní zástupce v této souvislosti namítl, že učiněná výpověď obviněného nenaplnuje všechny náležitosti doznání, neboť obviněný v podstatě odmítl plnou odpovědnost na dopravní nehodě a svaloval část viny na poškozeného.

Z obsahu spisu je zřejmé, že obviněný se ke svému zavinění dopravní nehody vyjádřil již v přípravném řízení, kde uvedl, že zavinil dopravní nehodu se zraněním dvou osob, že se cítí být vinen, že si sice vzhledem ke svému vážnému zranění na podrobnosti nepamatuje, ale že svoji vinu na vzniku nehody nepopírá (blíže č. 1. 7 spisu); následně však formuloval úvahy o tom, že reakce mladšího řidiče (poškozeného B. P., totiž považoval za řidiče staršího) by případně mohla být jiná.

Jelikož za doznání ve smyslu § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. lze považovat i výpověď obviněného, ve které dozná skutečnosti umožňující závěr o tom, že se trestného činu dopustil, aniž by výslovně uvedl, že se cítí vinen určitým činem (srov. rozhodnutí č. [57/2006](#) Sb. rozh. trest.), Nejvyšší soud se bezesbytku neidentifikoval s názorem dovolatele, že výpověď obviněného nenaplňuje všechny náležitosti doznání, naopak přisvědčil soudům nižších stupňů v tom, že obviněný se k činu, který je mu kladen za vinu, doznal (jeho doznání bylo navíc podpořeno i dalšími skutkovými zjištěními). Proto úvahy obviněného o tom, že „reakce mladšího řidiče by případně mohla být jiná“, nesnižují hodnotu jeho doznání ve smyslu citovaného ustanovení.

Další (v pořadí již čtvrtou) nezbytnou podmínkou pro podmíněné zastavení trestního stíhání podle § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. je, že obviněný nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě. Obviněný tedy má tři možnosti, které mu jsou dány na výběr (zákonná úprava žádnou z nich neupřednostňuje). Těmito možnostmi jsou úplná reparace způsobené škody obviněným již před rozhodnutím, uzavření dohody o její náhradě s poškozeným a učinění jiných potřebných opatření k její náhradě. Současně však platí, že zásadně je třeba vypořádat celou náhradu škody, byť kombinací uvedených možností.

V případě trestného činu spáchaného zaviněným způsobením dopravní nehody v silničním provozu – jak tomu bylo i v posuzované věci – lze za „jiné potřebné opatření k náhradě škody“ považovat také oznámení dopravní nehody jako pojistné události příslušné pojišťovně a poskytnutí další potřebné součinnosti (srov. rozhodnutí č. [19/1995](#) Sb. rozh. trest.).

Nejvyšší soud v tomto ohledu shledal, že obviněný uvedenou zákonnou podmínku splnil jen částečně. Ze spisového materiálu vyplývá, že dne 28. 6. 2011 s poškozenými B. P. a Y. P. sice uzavřel „dohodu o mimosoudním vyrovnání“, ta se však vztahuje jen na „psychickou újmu následkem dopravní nehody“ (č. l. 92 a 93 spisu; na č. l. 94 spisu je pak fotokopie dokladu, podle něhož právní zástupce poškozených dne 28. 6. 2011 přijal od obviněného částku 5.000,- Kč jako úhradu z této dohody). A pokud v bodě II. této dohody se konstatuje, že „škoda, která byla touto dopravní nehodou poškozeným způsobena, je likvidována UNIQUA Pojišťovnou a. s. z titulu sjednaného pojištění odpovědnosti z provozu vozidla...“, pak žádný doklad prokazující tuto skutečnost nebyl k dohodě připojen. Přesto soud první instance o podmíněném zastavení trestního stíhání rozhodl (srov. výše citované usnesení ze dne 21. 7. 2011 na č. l. 97 spisu).

Další listiny vztahující se k problematice náhrady škody jsou založeny až za tímto rozhodnutím. Na č. l. 102 spisu (a ve fotokopii na č. l. 112 a 124 spisu) je založena zpráva Statutárního města B., Městské části B., v němž byla vyčíslena škoda způsobená při předmětné dopravní nehodě částkou 8.000,- Kč a s níž se tento poškozený na č. l. 104 spisu připojil k trestnímu řízení. Z dopisu obhájce obviněného ze dne 19. 8. 2011 (č. l. 116 a 117 spisu a ve fotokopii na č. l. 128 a 129 spisu) je pak zřejmé pouze to, že obviněný deklaruje ochotu uvedenou škodu uhradit a slibuje, že „následně ... vstoupí do jednání s pojišťovnou, která ...“. Krajský soud v Brně jako soud druhého stupně krátce na to (srov. výše citované usnesení ze dne 24. 8. 2011 na č. l. 120 spisu) stížnost státního zástupce zamítl.

Jelikož žádné další listiny vztahující se k problematice náhrady škody ve spise založeny nejsou, lze jednoznačně konstatovat (a v zásadě přisvědčit dovolateli), že soudy nižších stupňů před svými rozhodnutími neměly vytvořené podmínky pro závěr o splnění zmiňované (čtvrté) podmínky pro podmíněné zastavení trestního stíhání obviněného. Obviněný své tvrzení, že „veškeré škody vzniklé při dopravní nehodě poškozeným na zdraví i na jejich majetku bude likvidovat z titulu jeho povinného ručení UNIQUA Pojišťovna, a. s., a že touto pojišťovnou bude uhrazena i škoda způsobená na majetku Statutárního města B.“ nikterak nedokladoval a žádný ze soudů nižších stupňů se ani nepokusil takové tvrzení ověřit. Dosud tak nebylo doloženo, že obviněný skutečně do jednání se

pojišťovnou vstoupil, tedy že učinil jiná potřebná opatření k náhradě škody. Za takové situace oba soudy pochybily, pokud uzavřely že i tato zákonná podmínka byla splněna.

Nejvyšší soud proto musel přisvědčit dovolateli, že byla-li dopravní nehodou způsobena poškozeným B. a Y. P. rovněž škoda na zdraví, mají tito poškození možnost uplatnění nároku také na odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, resp. nároku na náhradu věcných nákladů léčení, na lékové doplatky a poplatky za ošetření a léky, náklady na přepravní náklady na ošetření a zpět apod. Stejně tak možnost uplatnění nároku na náhradu škody vznikla zdravotní pojišťovně jmenovaných poškozených (konkrétně Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky) a Statutárnímu městu B., Městské části B.

Na druhé straně Nejvyšší soud nemohl považovat za správnou argumentaci nejvyššího státního zástupce, pokud do podaného dovolání zahrnul rovněž požadavek, aby v rámci náhrady celkově způsobené škody byly řešeny i náklady na ošetření M. M. a N. M. (a s tím související nároky jejich zdravotní pojišťovny). Dovolací soud v tomto směru musel přisvědčit názoru obviněného, že zranění a následná ošetření těchto poškozených nejsou zahrnuta v popisu stíhaného skutku jako jeho další následek, a proto je ani nelze považovat za součást skutku. Pak ovšem nepřicházelo ani v úvahu řešit problematiku náhrady škody ve vztahu k těmto poškozeným.

Poslední (a o nic méně významnou) podmínkou pro podmíněné zastavení trestního stíhání podle § 307 tr. ř. je, že vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující. Splnění této podmínky vyžaduje individuální posouzení, přičemž je třeba mít na zřeteli všechny konkrétní okolnosti případu, a to jak ve vztahu k trestnému činu, jehož se má rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání týkat, tak ve vztahu k obviněnému jako předpokládanému pachateli tohoto trestného činu.

Při hodnocení osoby obviněného je třeba zvažovat pozitivní i negativní stránky a projevy jeho osoby, tak jak vyplývají z jeho chování ve společnosti – především v místě bydliště, na veřejnosti, příp. v zaměstnání. Za tím účelem je zapotřebí vyžádat aktuální opis jeho rejstříku trestů, zprávy příslušných orgánů (například u dopravních nehod, jak tomu bylo i v posuzované věci, výpis z evidenční karty řidiče – konkrétně z něho je zřejmé, že obviněný se v minulosti opakovaně dopustil různě závažných přestupků v dopravě, v roce 2006 mu byl dokonce vysloven zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel), pečlivě je nutné posoudit a přihlídnout i k jeho osobním, majetkovým, rodinným a sociálním poměrům.

Okolnosti případu představují takové skutečnosti, které se nevztahují k osobě obviněného jako pachatele trestného činu, ale charakterizují spáchaný trestný čin samotný a jeho společenskou škodlivost. Tyto okolnosti mohou být vyjádřeny zejména konkrétním způsobem provedení trestného činu, jeho následky, mírou zavinění obviněného, jeho pohnutkou, prostředím a situací, za nichž k činu došlo, apod. Při úvaze o tom, zda určitá okolnost nevyklučuje podmíněné zastavení trestního stíhání, se nelze omezit jen na izolované hodnocení této okolnosti, ale je třeba zabývat se jí v souvislosti se všemi ostatními okolnostmi charakterizujícími skutek a osobu obviněného, aniž by byly některé z nich zdůrazňovány na úkor jiných.

Třebaže oba soudy nižších stupňů se otázkou splnění této podmínky příliš nezabývaly (pouze soud prvního stupně konstatoval, že „... dosáhnout účelu trestního řízení bude možno i podmíněným zastavením trestního stíhání obviněného, neboť je zřejmé, že se z jeho strany jedná o zcela mimořádné a jednorázové vybočení z doposud řádného způsobu života“) a přestože ani nejvyšší státní zástupce v podaném dovolání nesplnění této podmínky nenamítal, Nejvyšší soud považuje za potřebné akcentovat, že rovněž tato zákonná podmínka musí být beze zbytku splněna. Pokud ovšem v uvedeném směru podrobnější úvahy obou soudů v odůvodněních jejich usneseníh absentují, nejsou taková rozhodnutí nejen přezkoumatelná, ale nelze je považovat ani za správná a zákonná.

Jen pro úplnost Nejvyšší soud v této souvislosti poznamenává, že požadavek na eventuelní splnění podmínky pro podmíněné zastavení trestního stíhání uvedené v ustanovení § 307 odst. 1 písm. c) tr. ř. (tj. aby obviněný vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání) nepřicházel v úvahu, neboť v dané věci k takové situaci nedošlo.

Pochybení v dovoláním napadených usneseních spočívá konečně v tom, že již soud první instance, pokud už považoval za splněné (byť nesprávně) všechny kumulativní podmínky pro podmíněné zastavení trestního stíhání uvedené v § 307 odst. 1 tr. ř., do výroku svého usnesení nezahrnul uložení povinnosti obviněnému, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil. Uložení této povinnosti totiž není fakultativní, nýbrž obligatorní (srov. § 307 odst. 3 tr. ř. – argument „uloží“).

Nejvyšší soud ze všech těchto důvodů dospěl k závěru, že usnesení soudu druhého stupně, jímž podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl stížnost příslušného státního zástupce, jakož i jemu předcházející (shora citované) usnesení soudu prvního stupně, spočívají v nesprávné aplikaci ustanovení § 307 odst. 1, 3 o podmíněném zastavení trestního stíhání. K takovému postupu nebyly bezezbytku splněny všechny kumulativně vymezené zákonné podmínky, jak mu oprávněně vytýkal mimořádný opravný prostředek nejvyššího státního zástupce. Proto z jeho podnětu podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil jak usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 8. 2011, sp. zn. 5 To 256/2011, tak usnesení Městského soudu v Brně ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. 9 T 40/2011. Současně podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nakonec podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Městskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Po zrušení napadených usnesení se tak trestní věc obviněného vrací do stadia řízení před rozhodnutím soudu prvního stupně. Jeho povinností proto bude, aby se věcí ze všech hledisek, na něž v tomto rozhodnutí Nejvyšší soud upozornil, znovu pečlivě zabýval a učinil rozhodnutí, které bude možno považovat za správné, zákonné i spravedlivé. Z odůvodnění tohoto usnesení je zřejmé, že takovému rozhodnutí bude muset předcházet doplnění dokazování ve všech výše naznačených směrech.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)